

delili Slovani, ker so najštevilnejši narod v državi. Ako se to izvrši, ne bo nikdo več vzdihoval po pruskih topovih, Slovani ne, ker jih ne bodo potrebovali, Nemci ne, ker se ne bodo — upali!

Državni zbor.

V torek 24. oktobra se je začela razprava o vladini izjavi zastran odstranitve jezikovnih naredb. Govorili so sami levičarji: desnica pride na vrsto prihodnje dni. Wolf je izjavil, da s tem še ni zadovoljen, kar je vlada dozdej storila Nemcem na korist. Upejati se mora nemški državni jezik, ne smejo se vstanavljati nove slovanske šole, odpraviti se morajo tudi one jezikovne navedbe, katere je že ob svojem času napravil — Stremayer. Nato se je volil odsek, ki ima presretati nujne predloge zastran vremenskih nezgod (Nothstandsausschuss), ki šteje 36 udov. Izmed »narodne slovanske krščanske zveze« so izvoljeni dr. Gladyszovski (Rusin), Vuković (Hrvat) in Žičkar. Izvolilo se je potem 10 članov v kvotno deputacijo, v katero je izbran iz »narodne slov. kršč. zveze« Povše. Kvotna deputacija ima v družbi z ogersko deputacijo določiti, koliko odstotkov naj plačuje skozi prihodnjih 10 let za skupne potrebe naše cesarstva Avstrija in koliko Ogarska. Ob koncu seje se je prebralo še mnogo interpelacij in raznih predlogov. Najvažnejša je bila interpelacija na pravosodnega ministra Kindingerja, katero so podpisali Čehi. Pravosodni minister je protipostavno naročil v nekem zaupnem ukazu, da se mora na Češkem pri sodiščih kot notranji jezik rabiti nemški in se mu morajo ovaditi vsi oni sodniki, ki bi temu nasprotovali. Proti navadi se je ta interpelacija prebrala glasno. Navzoč je bil minister sam. Proti njemu so vpili Čehi in ga zmerjali takó, da je slednji moral zbežati iz zbornice. Med groznim hrupom je odšel iz zbornice tudi predsednik; zborovanje je moralo prenehati. — Govori se, da hoče vlada razpustiti državni zbor, osobito zavoljo tega, ker se zbornična večina ni hotela pokoriti vladni in ni izvolila kot I. podpredsednika levičarja Prade. Pristaviti moram k zgornji naredbi justičnega ministra, da je zdajšnji položaj na Češkem slabši, kakor pred Badenijevimi jezikovnimi navedbami. Poprej je smel vsak sodnik po svoji volji uradovati v češkem ali nemškem jeziku, a zdaj bi moral — tudi po pokrajinah, kjer prebivajo sami

nikov, da bo lahko velika množica brala pisma Vašega mladega urednikoviča.

Len u h. »Danes ne vstanem, sem pretruden.« — »Zakaj, saj si vso noč spal!« — »Da, spal sem, a sanjalo se mi je, da sem dva sežnja drv nacepil.«

Zasolila mu je. »Kaj se mi bolj podá, cilinder ali slamnik, sestra?« — »Za tvojo glavo je najboljši slamnik.«

Šaljiv tat. Sluga nekega častnika v Tilsitu je pred vratmi snažil hlače in sukno svojega gospoda. Približa se mu tujec, zapiše na listek nekaj besed, dene ga v kuverto in prosi slugo, naj listek nese gospodu v sobo. Častnik bere: »Če se posreči, dobro; ako ne, tudi dobro!« Takoj pošlje slugo, naj vpraša tujca, česa želi. Toda tujec je med tem zginil. Sluga se vrne v sobo v solzah: »Gospod, posrečilo se mu je. Odnese! je hlače in suknjo.«

Jožka, ki je bil prvokrat v šoli, vprašajo mati iz šole prišedšega: »No Jožek! kako je bilo v šoli; ali ti je kaj všeč?« — »Nič kaj«, odgovori Jožek, »dvakrat smo molili, pa nobenkrat jedli.«

Vprašanje. Nočni čuvaj (pojoč): »Var' te ogenj, var' te luč — Bog nam daj svojo pomoč.« — Kolar (pri oknu kličoč): »Ako naj vsak vse svoje varuje, po čemu nam je pa nočni čuvaj?«

Čehi, kot notranji uradni jezik rabiti le nemščino. Očividno ravna sedajnja vlada le po želji Wolfa in Schönererja.

Izmed nadaljnjih govornikov o vladni izjavi so se včeraj odlikovali osobito grof Palfy, ki je v imenu českých veleposestnikov, dr. Stransky in dr. Kramář, ki sta v imenu českého ljudstva izjavila veliko nezadovoljnost nad tem, kar je vlada učinila. Grofu Palfyju in dr. Stranskyju so včeraj ugovarjali levičarji. Danes pa, ko je prišel na vrsto dr. Kramář, so vsi nemški liberalci zapustili dvorano. Ker jim je silno neprijetno, da češki govorniki naštevajo vse grehe, katere so storile nad českim ljudstvom nemške dunajske vlade, so levičarji nenadoma danes ob pol dveh stavili predlog, da se ima končati ta obravnav. Ob tej uri odhajajo mnogokrat poslanci raznih strank iz zbornice na kosilo. A levičarji so bili danes ob tem času vsi v zbornici ter so upali si s to nepričakovano zvižajo pridobiti večino in zmago. Toda zmotili so se. Zbornica je s 168 glasovi proti 114 glasovi odklonila predlog, da se ta veljavna razprava že danes konča. Govoril je nadalje Čeh dr. Žaček. Iz besed vseh českých govornikov odmeva izraz globoke žalosti in srčne bolečine českého naroda radi velike krivice, ki se je zgodila temu ljudstvu, katero je bilo vedno zvesto svojemu vladarju. »Za zdaj smo premagani«, je zaklical eden izmed teh govornikov, »toda mi ne obupamo; svojo pravico bomo dosegli. Skozi stoletja se je gresilo nad českim narodom. Vsled jezikovnih naredb se je v ljudstvu zopet vzbudilo upanje na pravičnost. Mi češki poslanci smo storili vse, da se v ljudstvu to upanje ohrani in okrepi. Zdaj je to upanje za dolgo časa zopet zamorjeno.« — V imenu in po naročilu »krščanske slovanske narodne zveze« je njeni predsednik dr. Bulat oddal sledečo izjavo: »Krščanska slovanska narodna zveza je vedno delovala na to, da se mir napravi med raznimi narodi v Avstriji na podlagi enakopravnosti. Zato obžaluje, da so se jezikovne navedbe za Češko in Moravsko enostransko odpravile, dočim bi se morala podeliti vsem avstrijskim narodom jednaka ravnopravnost. Krščanska slovanska narodna zveza bo vedno delala na to, da se mladina v versko-nravnem*) duhu vzgojuje; a zahteva obenem, da se učenci poučujejo v svojem materinem jeziku. Nadalje zahtevamo, da se ima za vsak narod pri upravnih in sodnijskih uradih rabiti kot zunanji in notranji njegov narodni jezik. Krščanska slovanska narodna zveza ostane v dozdejšnji večini in bo sodelovala pri tem, kar je potrebno za veljavo in moč monarhije in posebno tudi za podporo onim prebivalcem, ki so vsled vremenskih nezgod mnogo trpeli.« Govorili so tudi dr. Katrein v imenu katoliške ljudske stranke in opat Treuinfels v imenu katoliške središčne stranke, kakor tudi Lupul v imenu Rumunov. Desnica ostane še nadalje skupaj.

Pomoč po uimih ponesrečenim posestnikom.

Odsek za podporo po vremenskih nezgodah ponesrečenih si je izbral za predsednika: Janda (Čeh), za podpredsednika dr. Silvester (nemški narodnjak) in opat Baumgartner (katoliško središče). Kot poročevalec je izbran Leopold Steiner, deželni odbornik za Nižjo Avstrijo, ki je znan veščak v teh zadevah. Pri seji tega odseka 26. oktobra sta bila navzoča minister za notranje zadeve dr. Körber in finančni minister. Škoda, katero so naredili tekoče leto nalivi, preplavljenja in toča, je grozna. Samo v nekem okraju na Češkem se ceni škoda nad 5 milijonov gold. Vlada je sicer že predložila državnemu zboru neko svoto v podporo za ponesrečence. A od vseh udov odseka se je povdarjalo, da je znesek, ki ga ponuja vlada, veliko premajhen. Kar zadeva Spodnji Štajar, so bile letos grozno zadete nekatere občine v sevniškem, kozjanskem in brežiškem okraju. Tudi v

*) Vlada je izjavila nespametno: v npravno-ver-skem duhu.

Slovenjegraskem okraju je naredila toča po nekaterih občinah znatno škodo.

Škoda, katero je toča napravila v sevniškem okraju, se je uradno cenila na gold. 131.231, po povodnji 2.700 gold. Skupaj 133.931 gld. V kozjanskem okraju znaša škoda po toči 50.217 gld., po povodnji (Sotla) 9.495 gld. Skupaj 59.712 gld. V brežiškem okraju po toči 12.480 gld. po povodnji gold. 8.500, skupaj 20.980 gld.

V obsegu slovenjegranskega okrajnega glavarstva je bilo po toči zadetih devet občin in se je škoda cenila na 12.154 gld. Vsa uradno cenjena škoda znaša torej gold. 226.777 gld.

Po uradnih podatkih trpi veliko silo vsled teh nesreč v brežiškem okraju 750 posestnikov, v sevniškem 8550 posestnikov, v kozjanskem 2510 posestnikov, v slovenjegraskem okraju 31 posestnikov, skupaj torej 11.841 posestnikov.

Tu pa je treba opomniti, da po mnogih krajih se točne škode niti niso uradno cenile, ali, če je toča obiskala občino dvakrat, se je škoda cenila samole po prvi nesreči. Po mojih mislih to ni pametno, da se oblastniki ne naznanjajo take nesreče in se ne zahteva cenitev. Kajti, če pride do kakšne državne podpore, se jemlje ozir na uradne podatke.

Posebno hudo prizadete so v brežiškem okraju sledeče občine: Veliki Oberž po povodnji 3500 gld., Kapele po povodnji 5000 gld., Pišce po toči 4500 gld., Pleterje po toči 1500 gld., Sromlje po toči 2000 gld., Bizeljsko po toči 4480 gld. Skupaj torej gld. 20.980.

V kozjanskem okraju: Občina Kozje po toči 120 gld., Buče po toči 60 gld., Gorjane po toči 970 gld., Podsreda po toči 8000 gld., Koprivnica po toči 80 gld., po povodnji 45 gld., skupaj 125 gld., Križanvrh po toči 4485 gld., Lastnič po povodnji 315 gld., Merčnoselo po toči 7190 gld., Št. Peter pod gorami po toči 25.215 gld., po povodnji 8000 gld., skupaj 33.215 gld., Prevorje po toči 730 gld., Zdole po toči 612 gld., Sopote po povodnji 52 gld., Veliki kamen po povodnji 250 gld., Verače po povodnji 833 gld., Veternik po toči 2755 gold., skupaj 59.712 gld.

V sevniškem okraju: Anže po povodnji 1400 gld., Blanca po toči 16.497 gld., Brezje po toči 43.435 gld., Gorica po povodnji gld. 1300, Sevnica po toči 22.050 gld., Zabukovje po toči 38.714 gld., Senovo po toči 10.335 gld., Golubinjak po toči 200 gld., skupaj gld. 133.931.

Slabostno ministerstvo.

Claryjevo ministerstvo je želelo, da se volitve za delegacije vršijo pred Vsemi svetniki. Desnica pa je rekla, da ne in da bo volila delegate, kadar bo sama hotela. To je bil močan tobak za ministerstvo. Ministerstvo se je obrnilo sedaj za pomoč do cesarja. In res cesar je pomagal. Brzjavil je grofu Claryju: »Prosim, da obvestite Javorskega, da bi Mi bilo jako drago, ako bi se volitve vršile pred državnozbornim odmorom in da me je vest o odloženju volitev zadela mučno. Franc Jožef.« S to brzjavko je dokazano, da ministerstvo brez cesarjeve pomoči nima nobenega upliva, da cesar sam pripoznava odločilno moč desnice, kajti z brzjavom se je obrnil na predsednika desnice, na Poljaka Javorskega, ne pa na nemško levico. Žalostno ulogo igra Claryjevo ministerstvo.

Užaljeni Čehi.

Odprava jezikovnih naredb je vzdramila mirni in trezni češki narod. Povsod po Češkem se je pokazala ljudska nevolja. Vlada pa, namesto da bi pomirjevala užaljeni narod, je začela streljati nanj. Na več krajih je tekla nedolžna kri. Toda Čehi niso strahopetneži, ki bi se dali ukloniti. Vladi bodo odslej vsepovsod delali neprilike, da tem prej uvidi